

INHOUDSTAFEL

DANKWOORD	9
VOORWOORD	11
ALGEMENE INLEIDING	13
DEEL I SAMEN TOT AAN DE MEET: HET RAAMWERK	15
<i>Goedroen Juchtmans & Anneloes Vandenbroucke</i>	
Hoofdstuk 1	
Doel, strategie en bouwstenen	17
1.1 Het centrale doel: <i>samen tot aan de meet</i>	17
1.2 De drie leidinggevende principes	19
1.3 De strategie: zittenblijven vervangen door alternatieven die het individuele leerproces versnellen en verrijken	20
1.3.1 Zittenblijven: een kwetsende schakel binnen het onderwijssysteem?	20
1.3.2 De meerwaarde van alternatieven die het individuele leerproces versnellen en verrijken	21
1.4 De bouwstenen van <i>samen aan de meet</i> (basis en additioneel)	24
Hoofdstuk 2	
Realisatie van <i>samen tot aan de meet</i> via vier implementatiefasen	27
2.1 Uitgangspunten	28
2.1.1 In handen van de school zelf: nood aan een krachtig beleidsvoerend vermogen	28
2.1.2 Het implementatieproces is van iedereen	29

2.1.3	Voldoende nascholingsmogelijkheden voor leraren	31
2.1.4	Een implementatieplan gebaseerd op ondubbelzinnige intenties	32
2.2	De vier implementatiefases	33

DEEL II VAN STRATEGIE TOT PRAKTIJK: DE IMPLEMENTATIEFASEN 37

Barbara Belfi, Goedroen Juchtmans, Mieke Goos & Heidi Knipprath

Hoofdstuk 1

Implementatie op niveau van het hoofd: problematisering van zittenblijven op school 39

1.1	Inleiding	39
1.2	Achtergrondinformatie	44
1.2.1	Zittenblijven: een controversiële onderwijspraktijk	43
1.2.2	Zittenblijven: Wie? Waar? Wanneer?	49
1.2.3	Het effect van zittenblijven op leerlingresultaten	
1.2.4	Hoe denken leerlingen, ouders, leraren en schooldirecteurs over zittenblijven?	65
1.3	Implementatieacties	69
1.3.1	Zittenblijven problematiseren op school	69
1.3.2	Het uitvoeren van een beginanalyse	70
1.3.3	Vormingsmoment op maat voor directie en team, ouders en leerlingen	76

Hoofdstuk 2

Implementatie op niveau van het hart: weerstand om buigen tot motivatie 79

2.1	Achtergrondinformatie	80
2.1.1	Van een formele benadering naar een existentiële benadering op onderwijsvernieuwing	80
2.1.2	Een analyse van mogelijke weerstanden	82
2.1.3	Nood aan een diepgaand en continu reflexief debat onder leerkrachten	83
2.1.4	Het diagnostisch frame: de eerste stap in de probleemkadering	84

2.2	Implementatieacties	87
2.2.1	Randvoorwaarden om tot een diagnose-kader te komen	87
2.2.2.	Hoe tot een diagnose-kader komen?	89
2.2.3	Het impliciete diagnose-kader van <i>samen tot aan de meet</i> toegelicht	90
Hoofdstuk 3		
Implementatie op niveau van de handen: bouwstenen kiezen, uitwerken, uitvoeren en evalueren		93
3.1	Inleiding	93
3.2	Achtergrondinformatie	94
3.2.1	Hoe gaan andere onderwijssystemen met verschillen tussen leerlingen om?	94
3.2.2	Bouwstenen	108
3.3	Implementatieacties	136
3.3.1	Het prognose-kader van <i>samen tot aan de meet</i>	136
3.3.2	Schooleigen bouwstenen uitkiezen en uitwerken	137
3.3.3	Het startschot van <i>samen tot aan de meet</i> in de school	144
3.3.4	De schooleigen uitwerking van <i>samen tot aan de meet</i> evalueren	144
DEEL III JURIDISCHE OMKADERING VAN HET – ONONDERBROKEN – INDIVIDUEEL LEERPROCES		149
<i>Bengt Verbeek</i>		
Hoofdstuk 1		
<i>Samen tot aan de meet</i> in het leerplichtonderwijs		151
1.1	Inleiding	151
1.2	Basisonderwijs	152
1.2.1	Een doorlopend leerproces ... zonder herhalingen?	152
1.2.2	Zittenblijven: wie beslist?	154
1.3	Secundair onderwijs	158
1.3.1	De klassenraad als 'deurwachter' van het leerproces	158
1.3.2	Het oordeel van de delibererende klassenraad van dichtbij bekeken	159

Hoofdstuk 2

Innovatie in onderwijs **163**

2.1	Onderwijsexperimenten	163
2.2	Proeftuinen: mogelijkheden en beperkingen	165
2.3	Experimenteren met alternatieven voor zittenblijven	171
2.4	Besluit	175

NAWOORD **177**

BIBLIOGRAFIE **181**

TREFWOORDENREGISTER **197**